

กระบวนการสอนกีตาร์ไฟฟ้า กรณีศึกษา : ธรรมรัตน์ ดวงศิริ

The Electric Guitar Teaching Processes: A Case Study of Thammarat Duangsiri

ชิดณรงค์ บุปผาโสภิต¹, หิรัญ จักรเสน² และ กฤษฎา วงศ์คำจันทร์³

Chidnarong Bubpasopa¹, Hirun Chaksen² and Kritsada Wongkhumchan³

ARTICLE INFO

Article history:

Received 25 May 2022

Revised 10 May 2022

Accepted 7 November 2022

Available Online 27 December 2022

ABSTRACT

The electric guitar teaching process : A case study of Thammarat Duangsiri was the qualitative study. The purposes of this study were 1) to study Thammarat Duangsiri's electric guitar instructional processes, 2) to investigate his electric guitar teaching strategies, and 3) to explore his biography and his works. The field data were collected through the interview and observation. The data were examined for accuracy, analyzed, synthesized, and presented. There were 5 electric guitar teaching processes; 1) Assessing the students' competency. 2) Choosing the appropriate exercises for students' need. 3) Students choose the song. 4) students played the song they had chosen. 5) Giving feedback and advises. According to his 10 teaching strategies; 1) introduction 2) explanation and exemplification 3) instruction media implementation 4) questioning 5) non-verbal language in communication 6) story-telling 7) learning from songs implementation 8) engagement 9) motivation, and 10) lesson summary. According to his biography, he was the famous electric guitarists in Thailand. He practiced and improve his electric guitar playing skill by himself and becomes a professional guitarist. He was the champion of the world-class electric guitar contest 2009 in UK. He also has his own electric guitar instruction media and he conveys his knowledge and his skill to other people professionally.

KEYWORDS: TEACHING PROCESSES / TEACHING STRATEGIES / ELECTRIC GUITAR

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพมีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษากระบวนการสอนกีตาร์ไฟฟ้าของ ธรรมรัตน์ ดวงศิริ 2) ศึกษากลวิธีในการสอนกีตาร์ไฟฟ้าของธรรมรัตน์ ดวงศิริ และ 3) ศึกษาชีวประวัติและ ผลงานของธรรมรัตน์ ดวงศิริ โดยประชากรกลุ่มตัวอย่างคือ ธรรมรัตน์ ดวงศิริ ทำการเก็บข้อมูลตามระเบียบ วิจัยเชิงคุณภาพ และนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สังเคราะห์ข้อมูล และ นำเสนอผลการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการสอนกีตาร์ไฟฟ้าของธรรมรัตน์ ดวงศิริ มี 5 กระบวนการ ดังนี้ 1) ประเมินผู้เรียน 2) เลือกแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน 3) ให้ผู้เรียนเลือกบทเพลง ที่ต้องการ 4) ให้ผู้เรียนเล่นบทเพลงให้ดู 5) วิจารณ์และให้คำแนะนำ ส่วนกลวิธีการสอนมีทั้งสิ้น 10 กลวิธีได้แก่ 1) กลวิธีการนำเข้าสู่บทเรียน 2) กลวิธีการอธิบายและยกตัวอย่าง 3) เทคนิคการใช้สื่อการสอน 4) กลวิธี การตั้งคำถามกับ 5) กลวิธีการใช้จากท่าทางกริยาสื่อความหมาย 6) กลวิธีการเล่นเรื่อง 7) กลวิธีการใช้เพลงใน การสอน 8) กลวิธีการสร้างความสนใจ 9) กลวิธีการเสริมกำลังใจ และ 10) กลวิธีการสรุป ส่วนเนื้อหาชีวประวัติ และผลงานของธรรมรัตน์ ดวงศิริ เป็นนักกีตาร์ไฟฟ้าที่มีชื่อเสียงคนหนึ่งในประเทศไทยฝึกฝนและพัฒนาการเล่น กีตาร์ไฟฟ้าด้วยตนเอง จนเป็นมืออาชีพ และเป็นแชมป์กีตาร์ไฟฟ้าระดับโลกปี 2009 ในงานการประกวด กีตาร์ไฟฟ้าระดับโลกที่ประเทศอังกฤษ นอกจากนี้ยังมีสื่อการสอนกีตาร์ไฟฟ้าเป็นของตนเอง และมีความ สามารถในถ่ายทอดความรู้และทักษะการเล่นกีตาร์ไฟฟ้าให้แก่ผู้อื่นได้อย่างมืออาชีพ

คำสำคัญ: กระบวนการสอน / กลวิธีการสอน / กีตาร์ไฟฟ้า

บทนำ

ปัจจุบันดนตรีตะวันตก หรือที่เรียกกันว่าดนตรีสากล ได้แพร่กระจายไปทั่วโลกในรูปแบบวัฒนธรรม ต่าง ๆ ทั้งกระแสนิยม ประเทศไทยได้รับอิทธิพลมาในแบบของเพลงสมัยนิยมทั้งในอดีตและปัจจุบัน ในอดีตนั้น มาจากความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในด้านต่าง ๆ เช่น การคมนาคม การค้าขาย การศึกษา การรับเทคโนโลยี จากวัฒนธรรมตะวันตก ทำให้วัฒนธรรมดนตรีได้ไหลเข้ามามีอิทธิพลต่อเพลงของประเทศไทย และเทคโนโลยี ที่ผ่านเข้ามาก็ได้แก่ ซีดีเพลง ดีวีดีคอนเสิร์ต รายการทีวี อินเทอร์เน็ต เป็นต้น (พจน์ อนุวงศ์, 2522) ดนตรีตะวัน ตกได้พัฒนาตามเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย มีเครื่องดนตรีชนิดหลายชนิดเกิดขึ้นมาและหนึ่งในนั้นคือกีตาร์

กีตาร์เป็นเครื่องดนตรีชนิดหนึ่งที่ผู้คนนิยมเล่นกันอย่างแพร่หลายทั่วโลก เพราะเป็นเครื่องดนตรีที่มี ขนาดพอเหมาะ สามารถพกพาไปยังสถานที่ต่าง ๆ ได้สะดวก มีให้เลือกหลากหลายชนิด เช่น กีตาร์โปร่ง กีตาร์ คลาสสิก กีตาร์ไฟฟ้า เราสามารถได้ยินเสียงของกีตาร์ได้จากการฟังเกือบทุกบทเพลง โดยเฉพาะในสไตล์ คันทรี บลูส์ ร็อค ฟังก์ โซล แจ๊ส และคิสโก้ นับตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ. 1940 กีตาร์เป็นเครื่องดนตรีที่เป็นสัญลักษณ์ใน บทเพลงบลูส์ และร็อกแอนด์โรล นักร้องชายที่มีชื่อเสียงเกือบทุกคนจะเล่นกีตาร์เป็นเครื่องดนตรีหลักและเป็น ผู้ริเริ่มการบรรเลงต่าง ๆ อีกมากมาย (Chapman, 2003)

กีตาร์ไฟฟ้ากลายเป็นสัญลักษณ์ของดนตรีร็อกแอนด์โรลล์ นักกีตาร์หลายคนได้พัฒนาฝีมือการบรรเลง สูงขึ้น หลายคนถูกเรียกกันว่ากีตาร์ฮีโร่ ทำให้ในช่วงปี ค.ศ. 1960 เป็นต้นมากีตาร์ไฟฟ้าได้รับความนิยม มีนัก กีตาร์ที่มีชื่อเสียงจากจะเป็นศิลปิน หลายคนก็เป็นอาจารย์สอนกีตาร์ มีการสร้างสื่อการสอนกีตาร์ไฟฟ้าหลาย ขึ้นถูกผลิตออกมาให้กับผู้ที่สนใจในกีตาร์ไฟฟ้า บางคนเป็นอาจารย์สอนกีตาร์ตามมหาวิทยาลัยทางด้านดนตรี ที่มีชื่อเสียงในโลก (Chapman, 2003)

ในปัจจุบันการสอนกีตาร์ไฟฟ้ามีหลายรูปแบบ เช่น ตำรา เว็บไซต์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสถาบันสอน ดนตรี มีโรงเรียนที่เปิดสอนและผู้สอนตัวต่อตัวมากมาย ในแต่ละโรงเรียนอาจมีหลักสูตรที่คล้ายกัน ตั้งแต่ระดับ เริ่มต้นจนถึงระดับสูง โดยการเรียนการสอนจะเน้นไปที่ทฤษฎีดนตรี การอ่านโน้ต การฟัง เทคนิคการบรรเลง

ทฤษฎีดนตรี การอ่านแท็บ มีกลวิธีการสอนที่แตกต่างกันไป ตามความถนัดของผู้สอน เพื่อสร้างเอกลักษณ์ให้เกิดความน่าสนใจต่อผู้เรียน เช่นโรงเรียนยามาฮา สถาบันดนตรีเคพีเอ็น โรงเรียนดนตรีปราชญ์มิวสิค เป็นต้น และนอกจากนี้ยังมีการสอนโดยใช้กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการอีกด้วย ซึ่งผู้ที่มีการสอนกีตาร์ไฟฟ้าที่โดดเด่นคือ นายธรรมรัตน์ ดวงศิริ

นายธรรมรัตน์ ดวงศิริ ชื่อเล่น แจ็ค เกิดเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2522 เริ่มเล่นกีตาร์ตอนอายุ 12 ปี ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีด้านดนตรีจากมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ด้านการเป็นนักกีตาร์ ธรรมรัตน์ ดวงศิริ ชนะเลิศการประกวดวงดนตรีซึ่งถ้วยพระราชทาน YAMAHA BAND ALERT ปี พ.ศ. 2548 เป็นตัวแทนประเทศไทยไปแข่งขันที่ประเทศสิงคโปร์ และการประกวดในรายการ “กีตาร์ไอดอลครั้งที่ 9” ในปี พ.ศ. 2552 ซึ่งเป็นรายการประกวดกีตาร์ระดับโลก จัดขึ้น ณ กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร จากการประกวดแสดงให้เห็นว่า ธรรมรัตน์ ดวงศิริ เป็นผู้ที่มีความสามารถเป็นเลิศในด้านการเล่นกีตาร์ มีวิธีการบรรเลงกีตาร์ไฟฟ้าที่โดดเด่น มีสำเนียงเป็นของตนเองที่ได้มาจากการฝึกฝนเป็นเวลานาน อยู่ในระดับแนวหน้าของประเทศไทย ผลงานด้านการประพันธ์เพลงของ ธรรมรัตน์ ดวงศิริ มีผลงานการประพันธ์เพลงมากมาย ได้แก่ On The Way เป็นเพลงที่ใช้ในการประกวดและชนะเลิศรายการ “กีตาร์ไอดอลครั้งที่ 9” เพลง Falling In Love Again เพลง Tokyo Trip เพลง The Sky Was Limited ฯลฯ และอีกหลายเพลงที่ส่งให้ค่ายเพลงต่าง ๆ (ธรรมรัตน์ ดวงศิริ, 2561)

จากที่กล่าวมานั้นจะเห็นได้ว่า กีตาร์ไฟฟ้าเป็นเครื่องดนตรีที่มีบทบาทสำคัญต่อประวัติศาสตร์ดนตรีนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1940 จนถึงปัจจุบัน เป็นเครื่องดนตรีที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย และเป็นเครื่องดนตรีที่เป็นองค์ประกอบของดนตรีในเกือบทุกแนวเพลง กีตาร์ไฟฟ้าจึงเป็นเครื่องดนตรีที่สำคัญในการทำวิจัย ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษากระบวนการสอน กลวิธีการสอนกีตาร์ไฟฟ้า และชีวประวัติ ของธรรมรัตน์ ดวงศิริ เพื่อนำไปปรับใช้กับนักเรียน ให้ผู้เรียนเกิดความสนใจต่อการเรียนกีตาร์ไฟฟ้า การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอให้ผลการศึกษาวิจัยนี้เป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการและเป็นกลวิธีในการสอนกีตาร์ไฟฟ้าแก่นักดนตรี ครูสอนกีตาร์ และผู้ที่สนใจทั่วไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษากระบวนการสอนกีตาร์ไฟฟ้าของ ธรรมรัตน์ ดวงศิริ
2. เพื่อศึกษากลวิธีในการสอนกีตาร์ไฟฟ้าของ ธรรมรัตน์ ดวงศิริ
3. เพื่อศึกษาชีวประวัติและผลงานของ ธรรมรัตน์ ดวงศิริ

วิธีการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อที่จะเข้าใจถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลเรื่องของการสอนกีตาร์ไฟฟ้า กรณีศึกษา : ธรรมรัตน์ ดวงศิริ ได้นำเชื้อถั่วที่สุด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

อาจารย์ ธรรมรัตน์ ดวงศิริ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความสามารถในการเล่นกีตาร์ไฟฟ้า มีสำเนียงเป็นของตนเองและมีผลงานชนะเลิศการประกวดกีตาร์ไฟฟ้าระดับโลก

ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและการศึกษาภาคสนามโดยมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

ศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสอนกีตาร์ไฟฟ้า

กรอบแนวคิดและเครื่องมือในการวิจัย การศึกษากระบวนการสอนกีตาร์ไฟฟ้า กรณีศึกษา: ธรรมรัตน์ ดวงศิริ ใช้จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาภาคสนาม การวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลจากการศึกษาภาคสนาม เป็นข้อมูลหลัก โดยใช้ระยะเวลาจากวันที่ 1 ม.ค. พ.ศ. 2563 – 1 เม.ย. พ.ศ. 2563

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม

เพื่อให้สามารถเข้าถึงการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้เครื่องมือภาคสนามเป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยมีกระบวนการสร้างเครื่องมือจากการศึกษาทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง และมีการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง โดยตรวจสอบความตรงและความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัยเพื่อตรวจสอบความถูกต้องก่อนที่จะนำไปใช้ในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลดังนี้

การสัมภาษณ์แบบปลายเปิด โดยใช้แนวคิดจากการศึกษาทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจะแบ่งออกเป็นแต่ละหัวข้อดังนี้

กระบวนการสอนกีตาร์ไฟฟ้าของ ธรรมรัตน์ ดวงศิริ

กลวิธีการสอนของ ธรรมรัตน์ ดวงศิริ

ชีวประวัติและผลงานของ ธรรมรัตน์ ดวงศิริ

การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษาภาคสนามโดยการสัมภาษณ์แบบปลายเปิดจากเครื่องมือ ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจำแนกข้อมูลออกเป็นประเด็นตามจุดประสงค์ของวิจัย และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่รวบรวมมา ตามขั้นตอนดังนี้

การสังเคราะห์ข้อมูล

หลังจากรวบรวมข้อมูลทั้งการศึกษาเอกสาร และข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยนำข้อมูลมาจำแนกเป็นชนิดหมวดหมู่ให้ตรงตามกรอบแนวคิด และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่รวบรวมมาอีกรอบ และใช้วิธีสรุปและตีความ

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษากระบวนการสอนกีตาร์ไฟฟ้า : กรณีศึกษา ธรรมรัตน์ ดวงศิริ สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้ กระบวนการสอนกีตาร์ไฟฟ้าของ ธรรมรัตน์ ดวงศิริ มีกระบวนการดังนี้ 1) ประเมินผู้เรียน 2) เลือกแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน 3) ให้ผู้เรียนเลือกบทเพลงที่ต้องการ 4) ให้ผู้เรียนเล่นบทเพลงให้ดู 5) วิเคราะห์และให้คำแนะนำ แนวทางการสอนกีตาร์ไฟฟ้าของ ธรรมรัตน์ ดวงศิริ มีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เรียนรู้จากบทเพลง สร้างให้ผู้เรียนมีความเข้าใจถึงเทคนิคการบรรเลงกีตาร์ไฟฟ้าและทฤษฎีดนตรีได้อย่างถูกต้อง จะไม่มีแผนการสอนที่ตายตัว โดยผู้สอนจะยึดความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก ฉะนั้นผู้เรียนจะต้องฝึกซ้อมเพื่อที่จะต่อยอดทักษะความสามารถในการเล่นกีตาร์ไฟฟ้าได้อย่างดีเยี่ยม และหลักสูตรการสอนของ ธรรมรัตน์ ดวงศิริ เป็นหลักสูตรไม่ตายตัว โดย ธรรมรัตน์ ดวงศิริ ได้คิดค้นขึ้นจากประสบการณ์ที่เคยศึกษาด้วยตนเอง และจากการศึกษาจากอาจารย์ผู้สอนทั้งในตอนเริ่มหัดเล่นกีตาร์ และขณะที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา จากการลองผิดลองถูกมาเป็นระยะเวลาที่ยาว จนเกิดเป็นแนวคิดและหลักสูตรการสอนของ ธรรมรัตน์ ดวงศิริ กลวิธีการสอนของ ธรรมรัตน์ ดวงศิริ ศึกษาได้ดังนี้

2. กลวิธีการสอนของ ธรรมรัตน์ ดวงศิริ มีกลวิธีต่าง ๆ ที่ใช้เสริมวิธีการกระบวนการ ขั้นตอน หรือการกระทำใด ๆ เพื่อช่วยให้กระบวนการ วิธีการ ขั้นตอน หรือการกระทำนั้น ๆ มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมี 10 กลวิธีดังนี้ 1) กลวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อเป็นการทำความเข้าใจประวัติศาสตร์และทฤษฎีดนตรีนำมาก่อนที่จะมุ่งเข้าสู่บทเรียนที่กำลังเรียนอยู่ เพื่อให้ผู้เรียนได้มองเห็นภาพและเข้าใจที่มาที่ไปของเนื้อหา

ที่กำลังเรียนอยู่ 2) กลวิธีการอธิบายและยกตัวอย่างโดยธรรมรัตน์ ดวงศิริ จะให้ผู้เรียนทำการเลือกเพลงที่ผู้เรียนอยากเล่น แล้วธรรมรัตน์ ดวงศิริจะนำมาทำการแกะบทเพลงนั้น และวิเคราะห์บทเพลงเพื่อนำไปอธิบายให้แก่ผู้เรียน ว่าสอดคล้องกับเนื้อหาที่กำลังเรียนอยู่ 3) เทคนิคการใช้สื่อการสอน โดยใช้สื่อการสอนกีตาร์ไฟฟ้าจากต่างประเทศ และการการสอนจากสื่อการสอนที่ธรรมรัตน์ ดวงศิริ ทำขึ้น เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน กลวิธีการใช้ถาม เพื่อที่จะได้วางแผนในการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และตรวจสอบผู้เรียน 4) การตั้งคำถามกับ 5) การใช้วาจาทำทางกริยาสื่อความหมาย 6) การเล่าเรื่อง 7) การใช้เพลงในการสอน 8) การสร้างความสนใจ 9) การเสริมกำลังใจโดยการให้คำพูดเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้การสอนของผู้เรียนเพื่อสร้างความตื่นตัว ระวัง การมอบบทเพลงให้ผู้เรียนได้ฟัง คอยติดตามและให้กำลังใจไปด้วยเพื่อให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการเรียน 10) การสรุปเนื้อหาทุกครั้งที่จบบทเรียนนั้น ๆ ให้แก่ผู้เรียน

3. ชีวิตประวัติและผลงานของธรรมรัตน์ ดวงศิริ ศึกษาได้ดังนี้ ธรรมรัตน์ ดวงศิริ ฝึกฝนกีตาร์ตั้งแต่วัยเด็ก ได้รับแรงบันดาลใจมาจากศิลปินมือกีตาร์หลายท่าน หลังจากที่ได้ที่ธรรมรัตน์ ดวงศิริ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ธรรมรัตน์ ดวงศิริ ได้หยุดเรียนเพื่อทำการฝึกฝนเพื่อพัฒนาฝีมือของตนเองก่อนที่จะเข้าไปเรียนในระดับอุดมศึกษา ธรรมรัตน์ ดวงศิริ ได้เปิดกว้างทางด้านดนตรีจากการที่ได้เข้าไปศึกษาที่โรงเรียนปราชญ์มิวสิก และได้เป็นอาจารย์พิเศษที่มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมซึ่งในขณะนั้นเป็นสถาบันสอนดนตรีที่มีชื่อเสียง มีผลงานชนะเลิศการประกวดในรายการ “กีตาร์โอดอลครั้งที่ 9” ซึ่งเป็นรายการประกวดระดับโลก มีผลงานสื่อการสอนกีตาร์ฟ้าวร่วมกับเว็บไซต์ระดับโลก

อภิปรายผล

1. กระบวนการสอนกีตาร์ไฟฟ้าของธรรมรัตน์ ดวงศิริ อภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

1.1 กระบวนการการสอนของธรรมรัตน์ ดวงศิริ มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ประเมินผู้เรียน 2) เลือกแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน 3) ให้ผู้เรียนเลือกบทเพลงที่ต้องการ 4) ให้ผู้เรียนเล่นบทเพลงให้ดู 5) วิเคราะห์และให้คำแนะนำ จากการที่ผู้วิจัยได้ทบทวนทฤษฎีที่เกี่ยวข้องพบว่ากระบวนการสอนกีตาร์ไฟฟ้าของ ธรรมรัตน์ ดวงศิริ มีความสอดคล้องกับแนวคิดกระบวนการสอนของ อรรถจริย ฌ พงศ์แก้ว (2547) ที่ได้กล่าวว่า กระบวนการคือ แนวทาง ขั้นตอนการดำเนินเรื่องใดเรื่องหนึ่งตั้งแต่ต้นจนจบให้เป็นตามวัตถุประสงค์และนำไปสู่ความสำเร็จ โดยใช้เวลาและทรัพยากรมาช่วย และมีความสอดคล้องกับแนวคิดการสอนทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรีของ ฌรุตี สุทธิจิตต์ (2544) ที่ได้กล่าวว่า การสอนทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรีที่ควรคำนึงถึง ดังนี้ 1) ผู้เรียนทุกคนควรได้ปฏิบัติเครื่องดนตรี 2) เครื่องดนตรีควรอยู่ในสภาพดีไม่ชำรุด 3) ปลุกฝังการเก็บรักษาเครื่องดนตรีหลังจากการเล่น 4) วิธีปฏิบัติเครื่องดนตรีอย่างถูกต้องเพื่อรักษาเครื่องดนตรีไม่ให้ชำรุดเสียหาย 5) การปฏิบัติดนตรีมีทั้งแบบกลุ่มและแบบเดี่ยว 6) การเล่นดนตรีโดยการอ่านโน้ตและสร้างสรรค์ 7) การฟังการเล่นของตนเองเพื่อประเมินผลการเรียนให้ผู้เรียนปรับปรุงแก้ไข และผู้วิจัยยังค้นพบว่าสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการสอนดนตรีของซูซูกิ (Suzuki, 1983) โดยจะเป็นการสอนอย่างมีกระบวนการจากง่ายไปยาก เป็นการฟังเพลงซ้ำ ๆ สังเกตและเลียนแบบจากผู้ที่เป็นต้นแบบ ฝึกปฏิบัติ คือการซ้อมอย่างสม่ำเสมอสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ไม่มีเสียงเพี้ยน สอดคล้องกับ องค์ประกอบของการเรียน

1.2 แนวทางการสอนของธรรมรัตน์ ดวงศิริ จะอิงการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนที่มาเรียนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีเป้าหมายชัดเจนอยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุนทร ลิขิตพานนท์ (2553) ที่ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเกิดขึ้นจากพื้นฐานความเชื่อที่ว่า การจัดการศึกษามีเป้าหมายสำคัญที่สุด คือ การจัดการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาตนเองสูงสุด ตามกำลังหรือศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน แต่เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งด้านทักษะปฏิบัติ

ความต้องการ ความสนใจ ความถนัดและยังมีทักษะพื้นฐานอันเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะใช้ในการเรียนรู้ สอดคล้องกับ ทิศนา แชมมณี (2547) ได้นำเสนอแนวคิดในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม คือ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีที่ควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีที่ควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางสติปัญญา กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีที่ควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางอารมณ์ วิชาที่ส่งเสริมความคิดจินตนาการ และการสร้างสุนทรียภาพ

1.3 วิธีการสอนของธรรมรัตน์ ดวงศิริ และมีแผนสอนที่ไม่ตายตัว แต่จะมีขั้นตอนในการสอนที่ธรรมรัตน์ ดวงศิริ ใช้เพื่อปรับพื้นฐานการเล่นกีตาร์ไฟฟ้าของผู้เรียนให้เข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งตรงกับ สุนทรสินธพานนท์ (2553) ได้กล่าวไว้ว่า หลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีสิ่งที่สำคัญ 2 ประการ คือ 1) การจัดการโดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน และ 2) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำเอาสิ่งที่เรียนรู้ไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต เพื่อพัฒนาตนเองไปสู่ศักยภาพสูงสุดที่แต่ละคนจะมีและเป็นการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็น การจัดการเรียนการสอนจึงเป็นการจัดการบรรยากาศ จัดกิจกรรม จัดสื่อการเรียนการสอน จัดสถานการณ์ ฯลฯ โดยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มที่ตามศักยภาพของผู้เรียน การสอนกีตาร์ไฟฟ้าของธรรมรัตน์ ดวงศิริ นั้น จะเป็นการสอนตัวต่อตัว สอดคล้องกับวิธีการสอนของ Fisher (n.d.) การสอนแบบตัวต่อตัวนั้น เป็นการสอนที่ถือว่าได้รับความนิยมกีตาร์มากที่สุดประเภทหนึ่ง เพราะง่ายต่อการสอน สอนสามารถถามตอบกันได้อย่างสะดวก รวมถึงการเช็ครายละเอียดของผู้เรียนได้ง่ายกว่า ในการเรียนแบบตัวต่อตัวนั้นผู้สอนจะสามารถปฏิบัติเทคนิคต่าง ๆ เป็นตัวอย่างให้แก่ผู้เรียนได้ และยังสามารถอธิบาย แนะนำวิธีการในการแก้ไขปัญหาและข้อผิดพลาดให้แก่ผู้เรียนได้มากกว่า และขั้นตอนการสอนพื้นฐานกีตาร์ไฟฟ้าของธรรมรัตน์ ดวงศิริ พบว่าสอดคล้องกับ Fisher (n.d.) และ Nelson (2007) ที่ได้อธิบายพื้นฐานการเล่นกีตาร์ที่ผู้เรียนควรจะต้องรู้และฝึกฝนจนชำนาญ ได้แก่ 1) การนั่งและการวางกีตาร์ 2) ตำแหน่งมือซ้ายและการวางตำแหน่งนิ้ว 3) การใช้pick 4) การอ่านแทป (TAB) การตั้งเสียง และนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับกับ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม (2559) พบว่าการเรียน การสอนวิชาทักษะปฏิบัติกีตาร์ไฟฟ้ามุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการปฏิบัติกีตาร์ไฟฟ้าในด้านสัดส่วนตัวโน้ตและจังหวะ การฝึกไล่บันไดเสียง และโหมดต่าง ๆ ผู้เรียนสามารถเลือกบทเพลงที่ใช้ในการเรียนได้ด้วยตนเอง แต่ต้องมีความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่เรียน และการเรียนทักษะการดันโน้ตเพลงประเภทต่าง ๆ

2. กลวิธีการสอนของธรรมรัตน์ ดวงศิริ คือเทคนิคการสอน ที่ใช้เสริมวิธีการ กระบวนการสอน เพื่อช่วยให้กระบวนการสอนนั้น ๆ มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ณรงค์ กาญจนะ (2553) ผู้วิจัยสามารถให้ความหมายของกลวิธีการสอนหรือเทคนิคการสอนได้ว่า เทคนิคการสอนเป็นกลวิธีต่าง ๆ ที่ใช้เสริมวิธีการกระบวนการ ขั้นตอน หรือการกระทำใด ๆ เพื่อช่วยให้กระบวนการ วิธีการ ขั้นตอน หรือการกระทำนั้น ๆ มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยกลวิธีการสอนของธรรมรัตน์ ดวงศิริ มี 10 กลวิธีดังนี้ 1) กลวิธีการนำเข้าสู่บทเรียน สอดคล้องกับ ณรงค์ กาญจนะ (2553) ที่กล่าวว่า การนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการสร้างความเร้าความสนใจของผู้เรียนให้ผู้เรียนคิดว่ากำลังเรียนเรื่องอะไร และสามารถนำเอาความรู้เดิมของผู้เรียนที่มีอยู่ให้สัมพันธ์กับเรื่องที่เรียนได้ 2) กลวิธีการอธิบายและยกตัวอย่าง สอดคล้องกับ สมคิด สร้อยน้ำ (2542) กล่าวว่า การอธิบายเป็นกระบวนการสื่อความหมายเพื่อให้ผู้อื่นเกิดความเข้าใจในเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง ในการสอน ผู้สอนจะต้องใช้การอธิบายเนื้อหาสาระให้กับผู้เรียน ผู้สอนจะต้องอธิบายให้เข้าใจง่ายและใช้การอธิบายหลายลักษณะ 3) เทคนิค การใช้สื่อ ชาญชัย ยมดิษฐ์ (2548) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นตัวกลางเชื่อมโยงความรู้ ความเข้าใจระหว่างผู้สอน และผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนกำหนดไว้ 4) การตั้งคำถาม สอดคล้องกับ ประดิษฐ์ อุปรมย์ (2540) กล่าวว่า เทคนิคการตั้งคำถามเป็นความสามารถของผู้สอนในการตั้งคำถามหลาย ๆ แบบเพื่อให้คำถามแต่ละแบบนั้นได้รับคำตอบจากผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนจะต้องใช้การสังเกตด้วยตนเอง 5) การใช้วาจา ท่าทางกริยาสื่อความหมาย

สอดคล้องกับ ระวีวรรณ ศรีศรีรามศรี (2551) ได้กล่าวว่า เทคนิคการสื่อความหมาย คือการสื่อความหมาย โดยใช้คำพูดและไม่ใช้คำพูด สำหรับการใช้คำพูด ผู้สอนจะต้องพูดให้ผู้เรียนได้ยินชัดเจน เข้าใจได้ง่าย มีการเปลี่ยนแปลงระดับของน้ำเสียงบ้าง ส่วนการสื่อความหมายโดยไม่ใช้คำพูด ผู้สอนจะต้องใช้สายตาไปยังผู้เรียน ตอบข้อซักถามของผู้เรียน เพื่อสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน 6) การเล่าเรื่อง สอดคล้องกับ จำเริญ ชูช่วย สุวรรณ (2544) กล่าวว่า การเล่าเรื่อง เป็นการนำเอาเรื่องราวต่าง ๆ ในประวัติศาสตร์ เทพนิยาย พงศาวดาร เรื่องสั้นที่มีคติสอนใจ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังเข้าใจและรับรู้ 7) การใช้เพลงในการสอน สอดคล้องกับ สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์ (2550) กล่าวว่า การใช้เพลงประกอบการสอน เป็นการนำเพลงมาให้ผู้เรียนได้ร้อง ได้ฟัง เพื่อนำเข้าสู่บทเรียนหรือกิจกรรมของบทเรียนนั้น ๆ 8) การสร้างความสนใจ สอดคล้องกับ อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546) กล่าวว่า การสร้างความสนใจ เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียน โดยการเปลี่ยนกลวิธีการสอนหรือกิจกรรมไปในลักษณะต่าง ๆ เพื่อสร้างความสนใจ การสร้างความสนใจ เป็นเทคนิคที่จะช่วยให้การสอนประสบความสำเร็จได้ 9) การเสริมกำลังใจ สอดคล้องกับ ประดินันท์ อุปรมย์ (2540) กล่าวว่า การเสริมกำลังใจ เป็นการให้สิ่งที่คุณเรียนรู้สึกพึงพอใจแล้วมีพฤติกรรมที่คุณสอนให้แรงเสริมเกิดขึ้นซ้ำอีก แรงเสริมที่ให้กับผู้เรียนอาจจะเป็นความเอาใจใส่ เวลาส่วนตัว สิ่งของ คำชมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความภูมิใจและมีกำลังใจ และ 10) การสรุปเนื้อหา สวี พักขาว (2544) กล่าวว่า เทคนิคการสรุปบทเรียน เป็นการประมวลสาระสำคัญของบทเรียนนั้น ๆ ของบทเรียนแต่ละบทที่ได้เรียนไป เพื่อให้ผู้เรียนได้แนวคิดที่ถูกต้องในบทเรียนนั้น ๆ และสามารถเชื่อมโยงไปสู่สาระการเรียนรู้ต่อไป

3. การศึกษาชีวประวัติของ ธรรมรัตน์ ดวงศิริ ธรรมรัตน์ ดวงศิริ เริ่มฝึกกีตาร์ด้วยตัวเอง เริ่มจากการฝึกกีตาร์โปร่งตอนอายุ 12 เริ่มฝึกฝนด้วยตนเองจากการเล่นและร้องเพลง เมื่อเข้ามาเรียนในระดับมัธยม ธรรมรัตน์ ดวงศิริ จึงเริ่มหันมาเล่นกีตาร์ไฟฟ้าและก่อตั้งวงดนตรีกับเพื่อนในสมัยเรียน ธรรมรัตน์ ดวงศิริ มีความสนใจในดนตรีร็อก และได้รับแรงบันดาลใจในการเล่นกีตาร์ไฟฟ้าจากศิลปินหลาย ๆ คน ฝึกฝนจนมีสำเนียงการเล่นที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง และผู้วิจัยได้พบประเด็นจากการศึกษาชีวประวัติด้านผลงาน โดยแบ่งเป็นประเด็นดังนี้ 1) ด้านผลงานการแสดง ธรรมรัตน์ ดวงศิริ นั้นเป็นนักดนตรีสนับสนุนให้กับศิลปินไทยหลายท่าน และศิลปินชาวจีนชื่อ Wang Leehom มีการแสดงดนตรีที่ประเทศสิงคโปร์ ได้ร่วมแสดงดนตรีกับ Akira Jimbo มือกลองชาวญี่ปุ่นที่งาน “Silver Lake Music Festival 2012” 2) ด้านการประกวดดนตรี ธรรมรัตน์ ดวงศิริ นั้นได้ชนะเลิศการประกวด 2 รายการคือ “Yamaha Band Alert” ในปี พ.ศ. 2542 “กีตาร์โอดอลครั้งที่ 9” ในปี พ.ศ. 2552 ที่ประเทศอังกฤษ 3) ด้านการออกแบบกีตาร์ไฟฟ้าร่วมกับบริษัทยามาฮ่ามิวสิค 4) ด้านการประพันธ์เพลง มีอัลบั้มที่ชื่อว่า Still on the way มีทั้งหมด 10 ผลงานเพลง และ 5) ด้านการสอน ธรรมรัตน์ ดวงศิริ เคยเป็นคุณครูสอนที่โรงเรียนโรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ โรงเรียนปราชญ์มิวสิค และเป็นอาจารย์พิเศษสอนวิชาเอกกีตาร์ไฟฟ้าที่มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาดนตรีสากล อีกทั้ง ธรรมรัตน์ ดวงศิริ ยังมีผลงานสื่อการสอนกับเว็บไซต์ “Jam Track Central” ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่รวบรวมสื่อการสอนกีตาร์จากนักเล่นกีตาร์ที่มีชื่อเสียงจากหลายประเทศ

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย กระบวนการสอนกีตาร์ไฟฟ้า : กรณีศึกษา ธรรมรัตน์ ดวงศิริ ครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะและการนำไปใช้

1. ควรนำผลของการวิจัยไปเป็นแนวทางในการคิดค้นกระบวนการสอนกีตาร์ไฟฟ้า และเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ
2. ควรนำผลของงานวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการค้นหากลวิธีในการสอนเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางในการวิจัยกระบวนการสอนเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ ได้ และในการวิจัยในครั้งต่อไปควรขยายขอบเขตของเครื่องดนตรีให้มีความหลากหลายยิ่งขึ้น เพื่อหาความสอดคล้อง ความเหมือน ความแตกต่าง เพื่อสร้างองค์ความรู้และหลักการสอนดนตรีให้มีความหลากหลาย
2. ควรนำวิธีการและผลจากการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการถ่ายทอดความรู้ทั้งการจัดสัมมนา การอบรมเชิงปฏิบัติการ หรือการสอนในแนวทางอื่น ๆ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้มาให้เป็นประโยชน์แก่สังคม
3. ควรศึกษาในแง่มุมอื่น ๆ เช่น เทคนิค วิธีการ และแรงบันดาลใจในการแต่งเพลง

เอกสารอ้างอิง

- คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. (2559). *หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีสากลหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559*. <http://music.chandra.ac.th/PDF/WTMU-course-2559.pdf>
- จำเริญ ชูช่วยสุวรรณ. (2544). *เอกสารประกอบการสอนวิชาหลักและวิธีการสอน*. ภาควิชาเกษตรศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.
- ชาญชัย ยมดิษฐ์. (2548). *เทคนิคและวิธีการสอนร่วมสมัย*. หลักพิมพ์.
- ณรงค์ กาญจนะ. (2553). *เทคนิคและทักษะการสอนเบื้องต้น เล่ม 1*. จรัญสนิทวงศ์การพิมพ์.
- ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์. (2544). *พฤติกรรมการสอนดนตรี*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทีศนา แคมมณี. (2547). *ศาสตร์การสอน*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธรรมรัตน์ ดวงศิริ. (2561). *ธรรมรัตน์ ดวงศิริ*. <http://jackthammarat.com/bio>
- ประดินันท์ อุปรมัย. (2540). *การพัฒนาพฤติกรรมเด็กปฐมวัย*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ระวีวรรณ ศรีคร้ามครัน. (2551). *เทคนิคการสอน*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ไสว พักขาว. (2544). *การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. เอ็มพันธ์.
- สมคิด สร้อยน้ำ. (2542). *หลักการสอน*. สำนักส่งเสริมวิชาการ สถาบันราชภัฏ.
- สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์ (2550). *การสอนระดับประถมศึกษา 2 (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2553). *นวัตกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน*. อักษรเจริญทัศน์.
- อรจรรย์ ณ พุ่มตะกั่ว. (2547). *การเรียนการสอนที่หลากหลาย แนวปฏิบัติ พัฒนาและนิเทศ*. เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2546). *หลักการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. โอเดียนสโตร์.
- Chapman, R. (2003). *The New Complete Guitarist*. Dorling Kindsley. Fisher, J. (n.d.) *Teaching Guitar*. Alfred.
- Nelson, T. (2007). *Guitar Aerobic*. Hal Leonard.
- Suzuki, S. (1983). *Nurtured by Love "The Classic Approach to Talent Education"*. Miami: Suzuki Method International.